Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 194 (6384)
ОКТЯБРИИН
2
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ТЕЛЕГРАММА

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ нүхэр МАО ЦЗЕ-ДУНДА

ПЕКИН

Хитадай Арадай Республикын тогтоһоор хоёр жэлэй ойн үдэр хани барисаанай амаршалгануудыемни тогтоон абахыетнай, нүхэр Түрүүлэгшэ, Таниие гуйнаб. Арадай-демократическа Хитадые байгуулха хэрэгтэ саашадаа амжалтануудые хүсэһэн үнэн зүрхэнэй хүсэлэнгүүдые агууехэ хитад арадта, Хитадай Арадай Республикын Правительстводо ба Танда өөртэтнай хүргэнэб.

Дальна Востогто эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай бата найдабари болоһон, Хитадай Арадай Республикын ба Советскэ Союзай агууехэ хани барисаан саашадаа бэхижэг лэ!

И. СТАЛИН.

ТЕЛЕГРАММА

Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Захиргаанай Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙДА

ПЕКИН

Амгалан байгуулалтада, манай арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй хани барисаа бэхижүүлгэдэ, бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ саашадаа амжалтануудые түйлахыень агууехэ хитад арадта ба Танда өөртэтнай үнэн зүрхэнһөө хүсэһэн минии амаршалгануудые Хитадай Арадай Республикын тогтоһоор хоёр жэлэй ойтой дашарамдуулжа тогтсон абахыетнай гуйнаб.

А. ВЫШИНСКИЙ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА*

Узбекскэ ССР-эй колхознигууд болон колхозницанууд, машинно-тракторна станцинуудай ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд таряа бэлэдхэхэ гүрэнэйнгөө түсэбые (рисгүйгөөр) болзорһоонь урид 100,2 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Нёдондо жэлэйхиһээ 1 миллион 800 мянган пүүд ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаа. Эдеэ хоолой гол культура — шэниисэ бэлэдхэхэ түсэб 111,7 процент дүүргэгдэбэ. Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн сэёдуудаар колхозууд гүрэндэ таряа тушаажа үргэлжэлһөөр.

Колхозууд ба колхознигууд торгоной кокононуудые тушааха түсэбөө 103 процент дүүргээ гэжэ мүн лэ элидхэнэбди.

ВКП(б)-гэй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын, нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай саг үргэлжын туһаламжын ашаар Узбекистанай колхозууд ба совхозууд түрүү агротехникэ хэрэглэн, энэ жэлдэ хлопогой ехэ ургаса ургуулаад, хлопок-сырец бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын тула мүнөө ургаса хуряалгаяа эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Энэ жэлдэ Узбекистанай колхозууд ба совхозуудай полинууд дээрэ арадай ажахыда ехэ удхашанартай, лубяной шэнэ культурын—джутын һайн ургаса ургуулагдаа.

Узбекистанай социалистическэ полинуудай ажалшад уһалагдадаг газарай тарилгын талмэйе 1952 ондо үргэдхэхэ арга манда олгохо уһалууриин шэнэ системэдэ орохо талаар энэ жэлдэ нилээд ехэ хүдэлмэри хэбэ.

Узбекскэ ССР-эй колхозууд һүүлэй хоёр жэл найма һарын турша дотор ниитын хони ба ямаанай тооё 17,5 процент, эбэртэ бодо малаа 14,3 процентээр олошоруулаа. Ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ хэрэгтэмнай горьтой дутуунууд үшөө бии гэжэ һайн ойлгонобди, нүхэр Сталин. Тус дутуунуудаа усадхаха ба колхозно ажахые комплексно ёһоор хүгжөөлгын үндэһөөр ниитын малажал саашадаа хүгжөөхэ ябадал хангаха хэмжээнүүдые бэелүүлжэ байнабди. Мүнөө республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, партийна ба советскэ организацинууд хлопогой ургаса хуряахатаяа хамта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ, малай байрануудые бариха ба тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэри ябуулжа байна.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович! Узбекскэ ССР-эй социалистическэ хүдөө ажахы хлопогой ба бусад культурануудай ургаса хуряахатаяа хамта полинууд дээрэ намарай пар хахалха, шэнэ газар ашаглаха, уһалалгын сеть бариха ба заһабарилха, намарай хүдэлмэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, 1952 ондо хлопогой ба бусад культурануудай үндэр ургаса абахын тула шухала бүхы условинуудые байгуулха арга манда олгохоор хүсэтэ түрүү техникээр зэбсэглэгдэнхэй.

Партийна ба советскэ организацинууд хадаа колхозуудай ниитын ажахын саашадаа хүгжэлгэ хангахын ба энэнэй үндэһөөр манай гүрэнэй хүсэ шадалые хэлбэришэгүй бэхижүүлхын, колхознигуудай материальна тэниглэн ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхын тулада шухала хэмжээнүүдые абажа байна.

Узбекскэ ССР-эй колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба бүхы ажалшад Ленин—Сталинай агууехэ партиин хүтэлбэреэр ябажа, республикын социалистическэ хүдөө ажахын хүсэтэ дэбжэлтэ хангаха, манай инаг советскэ Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын түлөө, коммунизмын түгэс илалтын түлөө саашадаа эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ байна гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович, советскэ арадай ба бүхы дэлхэйн ажалшадай баяр ба зол жаргалай тулада олон олон жэлнүүдтэ амар мэндэ ажаһуухыетнай, Танда бүхы зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Узбекистанай КП(б)-гэй ЦК-гэй секретарь А. НИЯЗОВ.
Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. МУХИТДИНОВ.
СССР-эй бэлэдхэлэй Министерствын Узбекскэ ССР-тэхи түлөөлэгшэ С КРЮЧКОВ.
Узбекскэ ССР-эй хүдөө ажахын министр М. ГУЛЯМОВ.
Узбекскэ ССР-эй хлопководствын министр Ф. НАСЫРОВ.
Узбекскэ ССР-эй уһанай ажахын министр Ф. ШАМСУДИНОВ.
Узбекскэ ССР-эй совхозуудай министр У. АЗИМОВ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр *Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА*

СССР-эй совхозуудай Министерствын совхозууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө 1951 оной сентябриин 25-най байдалаар, болзорһоонь урид, нёдондонойхиһоо 10 үдэрөөр түрүүлэн, 100,1 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди.

1950 оной энэ үдэрэйхиһөө 17 миллион 764 мянган пүүд ехэ таряан гүрэндэ тушаагдаба.

Совхозууд түсэбһөө гадуур таряа тушаажа үргэлжэлһөөр. Үрһэнэй фонднуудые байгуулгаяа дүүргэжэ байна.

СССР-эй совхозуудай Министр Н. СКВОРЦОВ.

Агрозоотехническэ һуралсалда анхарал табиха

Хүдөө ажахымнай хүгжэхэ тутамаа наука, техникын түйлалтануудые, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые улам хэзээнэйхиһээ ехээр хэрэглэнэ. Энээнтэй дашарамдан, колхозно олониитын эрдэм мэргэжэл дээшэлүүлхэ эрилтэ үдэрһөө үдэртэ улам ехэ болоно. Тайлбарилан хэлэбэл, колхозно үйлэдбэриие амжалтатайгаар хүгжөөхын, бүхы талаһаань бэхижүүлхын тулада, хүдөө ажахы тухай наука шудалха хэрэгтэй.

Энэ ушарые большевистскэ парти, Советскэ правительство анхаралдаа абажа, колхознигуудай агрозоотехническэ гурбан жэлэй курсануудые эмхидхэхэ тухай заабари үгэһэн байгаа. Нёдондо бүхы орон соо олон мянган курсанууд тогтоогдожо, 2 миллион 800 мянга шахуу колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд нэгэдэхи жэлэй программын ёһоор һураа. Тус программань колхознигуудта агротехническэ ба зоотехническэ эрдэмэй минимум олгохо зорилготой. Хоёрдохи жэлэй программа дүүргэгшэд — нэгэ янзын бүлэг культурануудһаа баян ургаса абалгын, али нэгэн түрэлэй малнуудһаа ехэ ашаг шэмэ түйлалгын эрдэм ухаа, түрүү арга методуудые шудалһан хүдөө ажахын хоёрдохи зэргын мастернууд болохо юм; гурбадахи жэлэй программа шудалагшад хадаа колхозно үйлэдбэриин һалбаринуудай нэгэн (газаражал, огородой ажал, малажал) тухай эрдэм ухаа, түрүү арга методуудые шудалһан хүдөө ажахын нэгэдэхи зэргын мастерай нэрэзэргэдэ хүртэхэ байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай республика дотор 391 тиимэ курсанууд 7000 гаран колхознигуудһаа бүрилдэгдэн эмхидхэгдэһэн байгаа. Нютагай органуудай, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө большевистскэ анхарал табиһанай ба һуралсалай хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар хэдэ хэдэн курсанууд программаяа амжалтатайгаар дүүргэһэн байха юм. Жэшээнь, Зэдын аймагта 26 курса байгуулагдаһан аад, 23-ниинь һуралсалаа болзор соонь дүүргэв. Захаменай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артельдэ эмхидхэгдэһэн курсын (хүтэлбэрилэгшэнь зоотехник нүхэр Цыдендоржиев) 23 һурагшадһаа 18-ниинь һайнаар һуража гараа. Тэрэнэй адляар Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздохи агротехническэ группын (хүтэлбэрилэгшэнь аймсемхозой агроном нүхэр Копылова) 25 хүнһөө 21-ниинь программна материалнуудаа шудалһан, тэдэнэй 9 хүниинь онсо һайнаар, 5-ниинь һайнаар, 7-ниинь хангалтатайгаар һураһан байна.

Курса дүүргэгшэд олоһон эрдэмээ колхозно үйлэдбэри дээрэ үргэнөөр хэрэглэн, стахановска ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Тэрэхэ зуура, бүхы дээрэнь абаад үзэбэл, колхознигуудые агротехническэ ба зоотехническэ эрдэмдэ һургаха 1950—1951 оной түсэб республика дотор миил 28 процент гүйсэдхэгдөө. Олохон аймагуудай, илангаяа Мухаршэбэрэй, Бэшүрэй, Ториин, Түнхэнэй, Хэжэнгын колхозуудта нээгдэһэн олонхишье курса һуралсалайнгаа программа дүүргээгүй. Энэнэй шалтагаанииинь юуб? Тэндэхи партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд тус хэмжээ эмхидхэн ябуулгада тодорхой хүтэлбэри, хиналта шалгалта хангаагүй. Курсануудые эмхидхэхэ үедөө колхознигуудай бэлэдхэл ба хүсэл эрмэлзэлые хараадаа абаагүй, занятиие

орой эхилүүлһэн, олон удаа таһалдалда оруулһан, һайн һургагшадаар, гэр байраар, һуралсалай хэрэгсэлнүүдээр, илангаяа бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номуудаар хангаагүй байгаа. Республикын хүдөө ажахын Министерство ба тэрэнэй пропагандын Управленинь агрозоотехническэ курсануудай хүдэлмэриие һайнаар эмхидхэжэ, оперативнаар хүтэлбэрилжэ шадаагүй, харин хэдыхэн таһагуудай элидхэл соносолгоор хизаарлаһан байшоо.

Һуралсалай шэнэ жэл һаяар захалхаяа байна. Курсануудые даагшанарай, һургагшадай семинар октябриин 1-һээ 10 хүрэтэрхи хугасаа дотор аймаг бүхэндэ болохонь, курсануудтахи занятинь октябриин 15-һаа хаа хаанагүй эхилхэнь.

Мүнөө жэлдэ хамтадаа 310 группануудта 7000 колхознигууд һургагдахаар хараалагдана, эдэнэй 5000 хүниинь нэгэдэхи жэлэй, 2000-ниинь хоёрдохи жэлэй программаар һуралсаха юм. Энэ хадаа һуралсалые зүбөөр, һайн шанартайгаар эмхидхэлгын түлөө хүдөө ажахын органуудай, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй ба правленинүүдэй харюусалгые бүри ехэ болгоно.

Гэбэшье, бэлэдхэлэй хүдэлмэри зарим (Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын ба бусад) аймагуудта мүнөө хүрэтэр хүсэд эхилээдүй байһаар.

Нёдондоной алдуу ба мүнөө тохёолдоод байһан дутуунууд тушаа большевистскэ тобшолол хэжэ, бүхы курсануудай занятиие болзор соонь, түгэс бэлэдхэлтэйгээр эхилүүлхын тулада үлэгшэ хахад һарын туршада эрид шууд хэмжээ абаха хэрэгтэй. Агрозоотехническэ курсануудые һурагшадаар бүридүүлжэ, нэгэдэхи ба хоёрдохи жэлэй программаар һураха группанууд болгон, правлениин заседани дээрэ баталха, группа бүхэндэ зааха багшанарые хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, научна хүдэлмэрилэгшэдэй, колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дундаһаа томилхо, һуралсалай хүдэлмэри эмхидхэхыень правлениин гэшүүдэй нэгэндэ даалгаха. Колхознигуудай һураха зохистой байдал (һайн байра, һандали, түлишэ, гэрэл, ном ба бусад хэрэгсэлнүүдээр) хангаха, һуралсалай үдэрнүүдые тодорхойлхо, бүхы һурагшадай хабаадалгатайгаар занятияа тусхайта үдэртэнь заабол хэхэ хэрэгтэй. Занятиин таһалдаһан ушарай тохёолдоо һаань, зэмэтэ нюурнуудтань тэрэ дары хэмжээ абаха шухала.

Нютагуудтахи партийна органууд агрозоотехническэ курсануудай хүдэлмэриие хододоо хинан шалгажа байха, һуралсалай шэнэ жэлдэ һайнаар бэлдэхэ ба эмхитэйгээр эхилхэ хэрэгтэнь колхозуудта шухала туһаламжа үзүүлхэ үялгатай.

Гурбанжэлэй курсанууд хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриин мастернуудые бэлэдхэхэ бодото һургуули болохо зэргэтэй. Эдэ курсанууд колхозно деревниин олон миллион хүдэлмэрилэгшэдые зохёон байгуулхы габьяата ажалда улам зоригжуулха, хүдөө ажахын наукын түйлалтануудаар, түрүү дүй дүршэлөөр зэбсэглэхэ байна. Колхознигууды, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдые олоор һургаха хэрэг эрхимээр эмхидхэлгэ—манай Эхэ ороной хүдөө ажахын саашадаа хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэхэ шухала услови мүн.

„Бурят-Монголой комсомолец" газетын түрүүшын номер

ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой обкомой ба Улан-Удын горкомой орган — «Бурят-Монголой комсомолец» гэжэ газетын түрүүшын номер усэгэлдэр ород ба бурят-монгол хэлэнүүд дээрэ хэблэгдэн гараба.

Энэ номерто ВКП(б)-гэй Обкомой, Горкомой, ВЛКСМ-эй Обкомой, «Бурят-Монгольская правда» ба «Бурят-Монголой үнэн» газетэнүүдэй редакцинуудай амаршалганууд ба «Залуушуул тухай сталинска анхарал оролдолго» гэжэ ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр А. Хахаловай статья ба бусад материалнууд толилогдобо.

Ленинград. Сталинска шангай лауреат, абразивуудай ба мулилгын научно-шэнжэлэлгын институдай ахалагша научна сотрудник С. Г. Воронов шэнэ тухэлэй хатуу пластинануудые зохёобо, тэрэнь оглогшо абразивна инструмент болохо тула промышленностьда үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Энээнэй ашаар ажалай бүтээсэ 10 үлүүтэй дахин дээшэлжэ болохо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сталинска шангай лауреат С. Г. Воронов (зүүн гарһаа), токарь С. В. Седов гэгшэд оглогдоһон металл хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

КОМСОМОЛЫЕ ПАРТИЙНА ХҮТЭЛБЭРЕЭР ХАНГАЛГА

НОВОСИБИРСК Новосибирскэ металлургическа заводто хүдэлмэрилдэг 400 комсомолецууд бүгэдөөрэн нормоёо үлүүлэн дүүргэдэг байха юм.

Заводой коммунистнууд комсомолецуудта хододоо туһаламжа үзүүлнэ. Заводой партком цеховой парторганизацинуудай секретарьнарай зүблөө һарадаа нэгэ—хоёр дахин зарлажа, ВЛКСМ-эй зэргэнүүдэй ургалта тухай, мүрысөөндэ залуушуулай хабаадалга тухай гэхэ мэтэ комсомольско ажабайдалай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэдэг. Цеховой комсомольско организацинуудые хүтэлбэрилгэ тухайда цехын парторганизациин секретарь нүхэр Шилкинэй ба комсомольско кружогой пропагандист нүхэр Зориной элидхэлнүүдые һаяшаг парткомой заседани дээрэ сонособо.

Партийна хүтэлбэриин ашаар комсомольско организаци өөрынгөө хүдэлмэриие улам эдэбхитэй болгоо.

Залуу металлургнууд мүнөө эб найрамдалай вахтада жагсанхай. Залуушуул Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгаяа ажалай шэнэ амжалтануудаар бэхижүүлнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ олонхи залуу хүдэлмэришэд түсэбһөө гадуур продукци бүтээн үгэжэ байна.

(ТАСС).

ГҮРЭНДЭ ТАРЯА ТУШААХА ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБЫЕ РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

1951 оной октябриин 1-нэй мэдээн

Аймагууд	Гүрэндэ таряа тушаалга (процентээр)
Сэлэнгын	152,7
Иволгын	143,7
Баргажанай	129,8
Курумканай	125,5
Зэдын	124,4
Байкало-Кударын	124,0
Тарбагатайн	107,5
Кяхтын	107,1
Хориин	106,7
Прибайкальска	106,6
Кабанскын	104,2
Заиграйн	103,7
Яруунын	99,7
Ториин	96,5
Кударын	93,3
Бичурын	86,6
Түнхэнэй	81,0
Мухаршэбэрэй	78,1
Хэжэнгын	42,2
Закаменай	38,6

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Комбайнер-агитатор

Селендумын МТС-эй комбайнер Михаил Иванович Ковалевскиин нэрэ бухы республика доторо мэдээжэ. Тэрэ хадаа жэл бүри ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг байна. Нүхэр Ковалевский энэ жэлдэ самоходно комбайнаар хүдэлмэрилэн 550 үлүүтэй гектар таряа хадаал байна. Үдэрэй 29 гектар хүрэтэр таряа хадана. Мүн таряа хураалгын эхилһэнһээ хойшо 345 килограмм горючи ба түрхихэ материал алмаһан байха юм.

Нүхэр Ковалевский хайшан гээд иимэ һайн амжалтануудые туйланаб гэхэдэ, тэрэнэй комбайнова агрегадта ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэ ниигэ-политическэ хүдэлмэритэй зүбөөр зохилдуулагдан табигданхай.

Нүхэр Ковалевский өөрөө агрегадтаа агитатораар хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа ажабайдал ба бодото ушар байдалда тааралдуулан, агитационно хүдэлмэриин олон янзын формо ба методуудые хэрэглэдэг байха юм. Агрегадайнгаа гэшүүдые һайн мэдэдэг дээрэһээ, хэндэнь хайшан гэжэ хандахада, агитациин ямар формо хэрэглэхэдэ таарамжатай байһыень мэдэжэ байдаг, өөрөө ажалай үльгэр жэшээ харуулан, тэдэниие дахуулжа ябадаг.

Нүхэр Ковалевский тон олон янзын темэнүүдээр хөөрэлдөө үнгэргэдэг. Агрегадайнь гэшүүд ургаса хураалгые хаһа саг соонь, шанар һайнтайгаар үнгэргэлгын ба гүрэндэ таряа тушааха түсэбые болзорһоонь урид дүүргэлгын удхашанар тухай, орон доторхи ба хилын саанахи событинууд тухай, бүхы дэлхэйн арадуудай эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан тухай, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын удхашанар тухай ба бусад олон темэнүүдээр хөөрэлдөөнүүдые шагнаһан байна.

Энэ агитатор политическэ темээр хөөрэлдөө хэхэһээ гадна, социалистическэ газартаряалангай түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэдэг. Таряа хураалгын эхилһэн үдэр нүхэр Ковалевский агрегадайнгаа гэшүүдтэ өөрынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ ба агрегадай гэшүүн бүхэнэй тус бүриин дүүргэхэ уялгые тайлбарилжа үгэһэн байна. Гадна, агитаторай гүйлтаар МТС-эй участково агроном нүхэр Григорьев таряа хайшан гээд гээнгүйгөөр хурааха тухай хөөрэлдөө үнгэргөө. МТС-эй директорые политическэ талаарнь орлогшо нүхэр Онетов Советскэ Союзай солото комбайнернуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай агрегадай гэшүүдтэ лекци уншажа үгөө.

Социалистическэ Ажалай Герой, Сталинска шангай лауреат Константин Боринэй дүй дүршэлые хэрэглэн, нүхэр Ковалевский энэ жэлдэ комбайнаа часовой графигаар хүдэлмэрилүүлжэ, машинынгаа үйлэдбэриин бүтээсые бүри дээшэлүүлһэн байха юм. Тэрэ хадаа түүхэй эд ба материал арбилдаг новаторнуудай үүсхэлые дэмжэн абаһанай ашаар алмагдаһан горючаараа 10-дахи үдэр бүхэндөө хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Ковалевскиин комбайнова агрегадта багаханшье забһарлалгаяа хөөрэлдөө хэхэ, «дайшалхы хуудаһа» гаргаха хэрэгтэ ашаглана. Комбайнова агрегадай шэгнүүршэн Егор Молодцов газетэ уншажа үгэдэг. 5 хоног бүридэ «дайшалхы хуудаһа» гаргадаг байна. Полевой стан дээрэнь показателиин доска бии. Тэрээн дээрэ агрегадай гэшүүн бүхэнэй хэһэн ажал харуулагдажа байдаг.

Комбайнова агрегадай гэшүүдтэ культурно-ажаһуудалай шухала условинууд байгуулагданхай. Тэдэнэй байдаг полевой стан плакат ба лозунгнуудаар шэмэглэгдэнхэй. Тэндэнь «Родина» гэжэ радиоприемник тодхогдонхой. Тиимэһээ агрегадай гэшүүд үдэр бүри радио шагнана. Мүн эндэ аймагай, республиканска ба центральна газетэ, журналнууд абтажа байдаг.

Социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ ябадалда ехэ анхарал хандуулагдана. Агрегадай гэшүүн бүхэн мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан, сезон соо 700 гектар таряа хурааха гэһэн уялгаяа дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байдаг. Мүрысөөнэй дүн үдэр бүри гаргагдажа, үйлэдбэриин зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдэдэг.

Михаил Ковалевскиин комбайнова агрегат таряа хураалгын эхилһэн үдэрһөө хойшо аймаг соогоо түрүү һуури эзэлжэ, МТС-эй дирекци болон партийна организациин дамжуулгын Улаан туг бүхөөр барижа ябана. Нүхэр Ковалевскиин комбайн дээрэ 3 улаан тугууд харагдана. Тэдэ хадаа агрегадай сезонно 3 нормо дүүргэһые тэмдэглэжэ үгтэһэн байна.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын мүнөө үнгэргэгдэжэ байха үедэ комбайнова агрегадай гэшүүд бүри эршэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр хадаа Хандалгада нэгэн хүн шэнгеэр гараа табижа, үйлэдбэриин шэнэ амжалтануудые туйлан, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха хэрэгые бэхижүүлэлсэхэ тухай мэдүүлбэ. Ковалевскиин комбайнова агрегат дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаад, эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаа. Вахтада жагсаад байхадаа тус комбайнова агрегат үдэр бүри 2,5—3 нормо дүүргэнэ.

Г. Сабжаев.

ҺУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛДЭ БЭЛЭДХЭЖЭ ДҮҮРГЭЭ

Энэ жэлдэ коммунистнуудай ба партийнабэшэ эдэбхитэдэй политһуралсалые амжалтатайгаар эмхидхэхэ хэрэгтэ Түнхэнэй аймагай «Осоавиахим» колхозой партийна организаци һайнаар бэлдэбэ.

Энэ партийна организацида «ВКП(б)-гэй түүхын Хураангы курс» ба И. В. Сталинай биографи шудалха кружогууд эмхидхэгдэһэн байна. Гадна, дүрбэн коммунистнууд партиин түүхэ ба теориие бэээ даагаад шудалха юм. Хамта 21 коммунистнууд ба партийнабэшэ эдэбхитэд һуралсалда хабаадаха.

Пропагандистнууд баталагдаа. Заняти үнгэргэхэ байранууд бэлэдхэгдээ. Ном дэбтэр ба бэшэгэй хэрэгсэлнүүдээр һурагшад хүсэд хангагданхай.

П. Демин.

Намарай пар хахалалгын темпые хурдадхаха

Хаһа саг соогоо хахалагдаһан намарай пар хадаа ороохото культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ шухала нүхэсэл мүн. 1952 оной хабарһаа эхилээд бүхы ороохото культурануудые намарай пар дээрэ тариха зорилго республикын колхозуудай урда табигданхай. Намарай пар хахалха хэрэгтэ машинно-тракторна станцинууд шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ байна. Тиигэбэшье колхозууд бии байһан бүхы мориин хүсэеэ намарай пар хахалалгада табижа, энэ хүдэлмэриие шадаал һаа түргэнөөр дүүргэхын түлөө оролдохо ёһотой.

Намарай пар хахалалгын эрхим болзорнууд үнгэржэ байна. Гэбэшье, энэ хүдэлмэри республика дотор тон удаанаар ябуулагдана. Жэшээнь, Кударын аймагай колхозууд намарай пар хахалха түсэбөө сентябриин 25 болотор оройдоо 17,2 процент дүүргэһэн ба соломын үзүүрэ лущени хэхэ хүдэлмэриие таһалдуулһан байха юм. Энэ аймагай Хамнигадайн МТС 500 гектар соломын үзүүртэ лущени хэхэ түсэбтэй аад, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой оройдоо 40 гектар газарта лущени хээ. Энэ МТС-эй харьяата 12 колхозуудай оройдоо 9-ниинь намарай пар хахалалгые эхилээгүй, тон удаанаар ябуулна. Бага-Кударын сельсоведэй Сталинай, Кударын сельсоведэй Чкаловай нэрэмжэтэ колхозууд намарай пар оройдоо хахалнагүй. Олон колхозуудай полинууд дээрэһээ соломын саг соогоо хураагдажа һүрилэгдэдэггүй ушарһаа намарай пар хахалалга таһалдуулагдана. Жэшээнь, «Баян-Булаг», «Красная Заря», Куйбышевай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай полинууд дээрэхи соломын хураагдаагүйһөө ехэ талмайнуудта намарай пар хахалагданагүй. Тиихэдэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тракторынь эбдэрээд, намарай пар хахалагдажа эхилэгдээгүй байха юм.

Намарай пар хахалалгын шанарта илангаяа ехэ анхарал хандуулха шухала. Тэрээниие заалһаа предплужнигтай плугаар 22-24 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалха ёһотой юм. Гэхэтэй хамта, «Красное Знамя», «Баян-Булаг» колхозуудта намарай пар предплужниггүй плугуудаар, гүйхэнөөр ба забһартайгаар хахалагдана.

Намарай пар хахалалгын түсэбые сэг болзор соонь дүүргэхэ ябадалда хайша хэрэгээр хандадагые дары болюулха шухала. Ургасын хэмжээе дээшэлүүлхэ нэгэн шухала услови болохо намарай пар хахалалгые түргэн темпээр ябуулхын тула хураагдаһан участогуудай соломо ба михиинэ түргэнөөр һүрилхэ, намарай пар хахалалга дээрэ тракторнуудай хоёр халаанай хүдэлмэри эмхидхэхэ шухала.

А. Семёнов.

Дайнда эсэргүү, жаргалта байдалай түлөө тэмсэлэй туг доро

ТАХИА-ТАШ. Инженерно-геологическа партиин хүдэлмэрилэгшэд агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые һайшаан үгтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэришэн Байкилев Алимбай Хандалгада гараа табижа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Гараа баяртайгаар табина

Үдэрэй арбан хоёр час болоожо байһан үе. Сэлмэг тэнгэридэ намарай һайхан наран тамарна. Ленинэй ордентэ паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цех сооһоо баяртай, энеэбхилэлдэһэн хүнүүд слоороо һубарилдан гараад, скверик тээшэ ошоно.

Эдэнэр—шэрэм хайлуулдаг, шудхадаг хүдэлмэришэд, түрүү стахановецууд, инженернүүд ба технигүүд. Эдэнэр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгын суглаанда ерээ.

Шэрэм шудхалгын цехын начальнигай орлогшо нүхэр Р. Рабданов коллективэйнгээ хамтын суглаае нээбэ. «Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табихаяа суглараабди, хүн бүхэнэй гараа табилга хадаа дайсанда эрид сохилто мүн! Энэ гар табилгаяа ажалай шэнэ амжалтануудаар батадхахабди» гэжэ тэрээнэй мэдүүлхэдэнь, сугларагшад бүгэдөөрэн һайшаажа, альгаташалгаар дэмжэнэ.

«Советскэ арад эб найрамдал хамгаалхын ба бэхижүүлхын түлөө тэмсэнэ» гэһэн элидхэл заводой ахалагша металлург С. Вахрушев хэлэбэ.

Нүхэр Вахрушевай элидхэлэй һүүлээр, 15 жэл соо формовщигоор ажаллажа байһан стахановец нүхэр Николаев түрүүлжэ үгэ хэлэбэ. «Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табихаяа бидэнэр эндэ суглараабди,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. — Бидэнэр, советскэ хүнүүд гар табилгаяа шэн зоригто ажалаараа бүхэжүүлхэбди. Энэ Хандалгада гараа табиха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабариие бүри ехээр үлүүлэн дүүргэдэг болохоб гэһэн социалистическэ уялга абанаб. Мүнөө нормоёо 350—400 процент хүрэтэр дүүргэнэб».

Удаань тус цехын түрүү стахановка А. Обухова иигэжэ мэдүүлээ: «Агууехэ Октябриин 34-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ абаһан социалистическэ уялгаяа 350—400 процент дүүргэжэ, Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлэлсэхэб».

Тус цехын стахановецууд нүхэд Т. Скворцова, Олзоев, Соелботанов гэгшэд үдэр бүриингөө нормые 300—350 процент хүрэтэр дүүргэхэ уялгануудые абанабди, энээгээрээ гар табилгаяа батадхахабди гэжэ коллективэйнгээ үмэнэ мэдүүлээ.

Удаань Хандалгада гар табилга эхилбэ. Хүнүүд хойно хойноһоо һубаран элэбхитэй, баяртайгаар гараа табиба.

А. Мельников.

Иволгынхид бүрин дэмжэнэ

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга үнгэргэхэ тухай эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй шиидхэбэридэ зорюулагдаһан суглаан Иволгын аймагай центртэ болобо.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедтэ туһалха комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Цыренжапов суглаа нээгээд, аймагай хүдөө ажахын таһагай главна агроном нүхэр Братущенкодо үгэ үгэбэ.

— Агууехэ табан гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалга хадаа бүхы дэлхэй дээрэ удаан саг соо амгалан тайбан байдал хангаха ябадалда тон шухала хэрэг мүн. Советскэ бүхы хүнүүдтэл адли, манай аймагай ажалшад Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тула оролдосотойгоор ажаллана. Бидэнэр энэ Хандалга доро гараа табихадаа эб найрамдалай хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулна гээшэбди, — гэжэ нүхэр Братущенко элидхэл соогоо хэлэбэ.

Аймпотребсоюзай худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр Сагадаров эгээн түрүүн үгэ хэлэбэ. «Бүхы дэлхэйн түрүү хүнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга манай орон дотор политическэ болон ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэжэ байна. Энэ Хандалгада гараа табиха зуураа, советскэ хүнүүд улам һайнаар хүдэлмэрилхэ уялгануудые абана. Бидэнэр, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд, ажалшадай эрилтые һайнаар хангаха ёһотойбди. Манай аймагай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд энэ Хандалгада нэгэн хүн шэнгээр гараа табиха байна» гэжэ нүхэр Сагадаров мэдүүлбэ.

—Ургажа ябаһан үетэниие хүмүүжүүлхэ хүндэтэй ажал хэжэ байгша багшанар советскэ оронойнгоо улам бэхижэхын, эб найрамдалай түлөө өөһэдынгөө хүдэлмэреэр тэмсэхэ байнабди. Энэ Хандалгада нэгэн хүн шэнгеэр гараа табихыень аймагай багшанарые урялнаб, — гэжэ Иволгын дунда һургуулиин багша М. Санжиева хэлэбэ.

Энэ суглаанда хабаадагшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада бултадаа гар табиба.

Г. Бадмаев.

Полиграфистнуудай уялга

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи полиграфическа промышленностиин, хэблэлэй ба ном худалдаха хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин типографиин хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табиба.

Гар табилгын урда тээ болоһон суглаан дээрэ «Советскэ арад эб найрамдал бэхижүүлхын ба сахихын түлөө тэмсэнэ» гэһэн элидхэл партиин Городской райкомой түлөөлэгшэ нүхэр З. Н. Минеева хэбэ. Элидхэлэй һүүлээр типографиин стахановецууд ба цехүүдэй начальнигууд тон дэбжэлтэтэйгээр үгэ хэлээ.

Стахановка-наборщица В. А. Андреева үгэ хэлэхэ зуураа, «бидэнэртэ дайн хэрэггүй, бидэнэр эб найрамдал хүсэнэбди. Эб найрамдалай вахтада жагсажа, жэлэйнгээ түсэбые декабриин 21 хүрэтэр—агууехэ Сталин багшынгаа түрэһэн үдэр хүрэтэр 120 процент дүүргэхэб» гэжэ мэдүүлээ.

Мүн стахановка-наборщица Александра Маркова: «агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада тон баяртайгаар гараа табихаб. Һара бүриингөө даалгабариие эрхим шанартайгаар, 160 процент хүрэтэр дүүргэхэб. Энэмни манай ороной хүсэ шадалые ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ минии оруулалта болохо байна» гэжэ хэлэбэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай республиканска конференциин делегат, ном хабтаһалагша стахановка Сибиданова иигэжэ мэдүүлээ:

—Эб найрамдал гэһэн үгэ ажалша хүнүүдтэ тон үнэтэй үгэ мүн. Англо-американска империалистнууд бүхэдэлхэйн шэнэ дайнда бэлэдхэнэ. Тэдэнэр Кореядэ хоёрдохи жэлээ шуһата дай хэжэ, городууд болон тосхонуудынь һандаргажа ба эхэнэрнүүдые, үбгэд хүгшэдые, үхибүүдые алажа байна.

Советскэ эхэнэрнүүд Хандалгада гар табилгаяа стахановска ажалаар батадхана. Би өөрөө жэлэйнгээ түсэбые һайн шанартайгаар, 50 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ уялга абанаб.

Тэрэшэлэн хэблэлгын цехын начальник О. М. Щербаков, стереотипнэ цехын начальник Драган гэгшэд үгэ хэлэхэ зуураа, эб найрамдалай түлөө тэмсэн эрхим шанартай продукци гаргаха ба 1951 оной үйлэдбэриин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ уялганууды цехүүдэйнгээ үмэнэһөө абаа.

Полиграфистнууд гар табилгаяа стахановска ажалаар батадхаха, жэлэйнгээ түсэбые декабриин 21 хүрэтэр дүүргэхэ ба продукциин шанар һайжаруулха гэжэ нэгэн дуугаар шиидхээ.

Т. Турлакова.

Түрэл колхозойнгоо саашадаа хүгжэхын түлөө

Бидэ Курумканай аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхоз[…] бригадир, Социалистическ[…] Ажалай Герой нүхэр Терентьев[…] һаяхан уулзабабди. Нү[…] Терентьев амгалан тайбан б[…] далай аша туһада ямар а[…] ябуулжа байһан тухайдаа иигэ[…] хөөрөө: «Би эб найрамдалай т[…] ла баригшадай республиканск[…] конференцидэ хабаадалсааб. Эн[…] аймагайнгаа ажалшадай һана[…] эрмэлзэлгые хэлээб. Манай ко[…] хозой гэшүүд гүрэндэ таряа т[…] шаалгаар жэлэйнгээ түсэб 1[…] процент дүүргээ.

Мүнөө жэл минии бригада 2[…] гектар урһэнэй участок дээрэ[…] гектар бүриин 17 центнер тар[…] хураагаа. Энэ хадаа түрүү аг[…] техникэ хэрэглэн, газараа һайн[…] элдүүрилһэнэй аша үрэ мүн.

Гадна, манай колхоз мал ү[…] бэрилгын гурбан жэлэй түсэб[…] дүүргэнхэй, үбэлдөө бардам […] рэхэ үбһэ бэлэдхэнхэй. Эдэ бү[…] амжалтанууднай дайн сэрэг үү[…] хэгшэдтэ хатуу шанга сохи[…] болохо байна. Бидэ эб найрам[…] бэхижүүлхын тула улам эршэм[…] гээр ажаллахабди».

М. Шагдаржапов.

Барилгашад эб найрамдалай вахтада жагсанхай

«Бурмонголстрой» трестын […] рилгашадай дунда Эб найрам[…] лай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хан[…] гада гар табилга һаяхан үн[…] гэгдэһэн байна. Тэдэнэр өөһэд[…] гөө гар табилгые ажалдаа ам[…] тануудые туйлажа батадхах[…] гэжэ мэдүүлээ һэн.

Барилгашад эб найрамд[…] стахановска вахтада жаг[…] Вахтын түрүүшын үдэрһөө эхил[…] үдэрэйнгөө даалгабарину[…] үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо […] шоржо байна. Нүхэр Пуковск[…] гай хүтэлбэрилдэг эхэнэрнүү[…] бригада үдэр соо 1,5—2 нор[…] дүүргэнэ. Гадна, нүхэд Бард[…] вай ба Ошурковай бригад[…] август һарада жэлэйнгээ ту[…] дүүргээд, мүнөө 1952 оной […] бөөр ажаллажа байна. Эд[…] мүнөө даабаринуудаа үдэр […] хэндэ 250 процент хүрэтэр д[…] гэнэ.

Иигэжэ «Бурмонголстрой» тр[…] тын дархашуул эб найрамд[…] түлөө тэмсэлые ажалай үндэр […] тээсээр шангадхана.

Энэ жэлдэ тус трестын бар[…] гашад хэдэн байрануудые ба[…] жа дүүргэһэн байна Оперо ба […] ледэй театрын байшангай ба[…] га юрэнхыдөө дүүргэгдээд, до[…] ройнь түхеэрэлгэнүүд хэг[…] байна. Шэнэ бани баригдажа, […] зорһоо урид дүүргэгдээ. «Т[…] артельдэ хабтаһалалгын цех […] «Легебыдэй» базада ехэхэн […] луун склад баригдаа.

Тус трестын барилгашад һу[…] үедэ һургуулиин байшан, 24 […] байха нэгэ гэр, Железнодоро[…] районой хэлхеэ холбооной отд[…] ниин конторо ба бусад хэдэ[…] рилганууд дээрэ хүдэлмэр[…] байна.

Н. Бадмаев.

Эб найрамдалда зорюулагдаһан кинофестиваль

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрам[…] бэхижүүлхын түлөө тэмсэлд[…] рюулһан кинофестиваль Тар[…] тайн аймагта боложо ба[…] Фестиваль Тарбагатай ба Бо[…] ше-Куналей тосхонуудта үнг[…] дэжэ, «Туйлдаа хүрэгшэдэй […] вор», «Оролой асуудал», «Н[…] мисси», «Тэдэнэртэ Эхэ […] бии», «Эльба дээрэ уулзалга[…] һэн ба бусад фильмнүүд хар[…] лагдаба.

Мүн Тарбагатайдахи культ[…] байшангай уранһайханай […] деятельностиин коллектив М[…] товой нэрэмжэтэ, «Красная […] ба «Красный партизан» колх[…] даар ябажа, концерт харуу[…] Концерт харагшад «Бүхы д[…] дээрэ эб найрамдалай түлөө» […] ВЛКСМ-эй айкомой секретар[…] хэр Рыжаковой лекци шаг[…] байна. Тэрэшэлэн нүхэр Гус[…] вой хүтэлбэрилдэг, Больш[…] налейн культурын байшанга[…] модеятельностиин коллекти[…] нинэй нэрэмжэтэ томодхо[…] колхоздо ошожо, эб найра[…] хамгаалгада зорюулһан зүжэ[…] бии һан ба элидхэл, хөөрэлдөө […] һэн байна.

Һуралсалай шэнэ жэлые эмхитэйгээр эхилхэ

Худөө ажахын культуранудай ургасые дээшэлүүлхэ ба ниитын малай тооe түргэнөөр олошоруулхатай хамта малай ашаг шэмэнь дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда парти ба правительство табяад байна. Энэ зорилгые бэелүүлхын тула манай республикын таряалангай ба малажалай культурые дээшэлүүлхэ, баян техникые хүсэдөөр ашаглаха хэрэгтэй. Тиихын тула түбхын түрүүн бүхы колхозникуудые агротехническэ болон зоотехническэ мэргэжэлтэй болгохо, түрүүшүүлэй дүй дүршэл шудалуулха, эрдэмынь сагһаа сагта дээшэлүүлхэ, өөһэдынгөө ажалые һайтар мэдэхэ мастернууд болгохо ёһотой. Энэ зорилгоор үнгэрэгшэ жэл правительствын тогтоолой ёһоор гурбан жэлэй агрозоотехническэ курсанууд эмхидхэгдэһэн байгаа. Энэ курсанудта олонниитэ колхозникууд ажалһаа һаатангүйгөөр һуралсаа байна.

Түрүүшын жэлэй программын ёһор, худөө ажахын зарим һалбаринуудта хүдэлмэрилхэдөө өөһэдын ажал амжалтатайгаар бүтээжэ шадахаар агротехническэ болон зоотехническэ эрдэмые колхозникууд шудалха ёһотой.

Хоёрдохи жэлэй программын ёһор, худөө ажахын хоёрдохи шатын мастернууд бэлэдхэгдэхэ хараалагдаһан байна. Эдэнэр ондоо нэгэ янзын культурые һайнаар ургуулжа шадаха түрүү метод шудалха гү, али нэгэ түрэлэй малһаа ашаг шэмэ ехээр абажа шададаг болохо ёһотой.

Гурбадахи жэлэй программын ёһор, худөө ажахын нэгэдэхи шатын мастернууд бэлэдхэгдэхэ хараалагдаһан байха юм. Энээр хадаа колхозно үйлэдбэриин ямар нэгэн һалбарине (газар ажал гү, али малажал) һайнаар мэдэхэ түрүү метод шудалһан байха ёһотой. Һуралсалай хоёрдохи ба гурбадахи жэлэй программые һайнаар шудалһан колхозникуудта нэгэдэхи ба хоёрдохи разрядай мастернуудай нэрэзэргэ олгохо ба һураһан мэргэжэлынь дүүрюлһан аттестат үгтэхэ байна.

Һуралсалай түрүүшын жэл юу харуулааб гэхэдэ, колхозно кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа хандуулдаг газарта түрүүшын жэлэй занятинь амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ программаяа дүүргэһэн байха юм. Жэшээнь, Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо агроном Копылова занятияа саг сооһь үнгэргэдэг байгаа. Нүхэр Копыловагай группада 21 хүн экзамен үгэһэн байна. Эдээнэй олонхинь «5» ба эрхим сэгнэлтэ абаһан байха юм. Яруунын ба Зэдын аймагуудта нилээд олон колхозникууд экзаменаа үгэжэ, түрүүшын жэлэй программа дүүргэһэн байна. Гэбэшье, Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын, Кударын аймагуудта һуралсалай жэл тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдээ. Тус аймагуудай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ түрүүшын жэлэй программа таһалдуулагдаа. Гансашье хүн экзаменаа үгэжэ шадаагүй.

Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэхэ саг болоо. Нёдондоной алдуунуудые дабтажа болохогүй. Һаяын үдэрнүүдтэ багшанарнуудые олохо, гэр байра, түлеэ бэлэдхэхэ, һуралсалай учебник, пособи болон экспонадуудые бэлэдхэхэ, һурагшадай группануудые байгуулха хэрэгтэй. Дунда болон дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэд багшанараар томилогдохо ёһотой. Мухаршэбэрэй ба Хэжэнгын аймагуудта һуралсалай шэнэ жэлдэ тон хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байна. Эндэ эмхидхэлэй ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй.

Энэ жэл нилээд олохон колхозуудта түрүүшын жэлэй группануудые эмхидхэхэһээ гадна, хоёрдохи жэлэй группанууд байгуулагдаха болоно. Тиихэдэ нэгэдэхи жэлэй программын хэмжээгээр экзамен үгэжэ шадаха ба хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй колхозникуудые хоёрдохи жэлэй группада оруулха болоно. Манай республикын эрхэ байдалда хоёрдохи жэлэй агротехническэ группанууд ороохото культуранууд, хартаабха, овощь тухай асуудалаар байгуулагдаха болоно. Малажал дээрэ эбэртэ бодо мал, хони, гахай, мори, шубуу үсхэбэрилхэ тухай асуудалаар группануудые байгуулжа болоно. Тиихэдэ хоёрдохи жэлэй группануудые байгуулхадаа ажахын шэглэл ба ямар һалбаридань мэргэжэлтэй кадрнуудай хэрэгтэй байһые хараадаа абалсаха ёһотой.

Аймагуудтахи худөө ажахын пропагандын хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхын тула республикын худөө ажахын Министерствын дэргэдэ агрозоотехническэ гурбан жэлэй курсануудые даагшадай хахад һарын семинар үнгэргэгдөө. Эдэнэр нютагаа бусаад курсануудай багшанартай октябриин 10 хүрэтэр семинар үнгэргэхэ байна. Энэ жэл бүхы аймагуудта һуралсалай нэгэдэхи ба хоёрдохи жэлэй шэнэ программанууд эльгээгдэ. Тиихэдэ шэнэ учебнигүүд хүлеэгдэжэ байна.

Хоёрдохи жэлэй группануудта мэргэжэл һайнтай, шадабаритай багшанар зааха ёһотой. Нэгэдэхи жэлэй группануудта 25—30-һаа олон бэшэ хүнүүд һураха ёһотой. Колхозуудай правленинүүд курсануудта һураха колхозникуудые олохо байна.

Аймагуудай худөө ажахын таһагууд колхозно кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгтэ анхаралтайгаар хандажа, зохихо туһаламжануудые үзүүлхэ уялгатай.

В. Дерюгина,
Худөө ажахын пропагандын Управлениин агроном.

Бага-литражна автомобильнуудай Московско заводой коллектив машинануудай шанар һайжаруулхын түлөө, өөрынь үные хямдаруулхын түлөө, часай графигаар хүдэлмэрилхын түлөө амжалтатайгаар тэмсэнэ. Хоёрдохи кварталда социалистическэ уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлһэнэйнь түлөө предприятиин коллективтэ автомобильна ба тракторна промышленностиин Министерствын ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг үгтэжэ, түрүү һуури олгогдоо. Заводой 100 гарян стахановецууд «Социалистическэ мүрысөөнэй отличник» гэһэн значогоор шагнагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: главна конвейер дээрэ. Түрүү зэргэдэ эрхим слесарьнууд-хабсаргагшад В. И. Митюшин (зүүн гарһаа) ба Б. А. Румянцев гэгшэд байна. Эдэ стахановецууд халаанайнгаа даалгабарине хоёр дахинһаа үлүүгээр дүүргэнэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар

Байгша оной хабар Курбын МТС-эй № 10 тракторна бригада (бригадирынь Еши-Нима Базаров) тракторна хүдэлмэриингөө жэлэй түсэб 105 процент дүүргэжэ, условно трактор бүхэниинь зөөлэн хахалалгаар 416,5 гектар газар эллүүрилээ.

Мүнөө бригадынхид намарай пар хахалалга ба таряа хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Трактористнууд Батуев, Хайбзанов, Пахомов гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабари 120—150 процент дүүргэнэ. Энэ бүхы амжалтанууд механизаторнуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар туйлагдаа. Трактористнуудай байрань гэрэлтэй, уужам ба уран гоёор шэмэглэгдэнхэй. Мүн лозунг, плакадуудаар гоёогдоһон улаан булан сооһь библиотекэ, радиоприемник гэхэ мэтэнүүд бии. Тэндэ үдэшэндөө трактористнууд сугларжа, культурнаар амарна. Гадна, сүлөөтэй сагтаа уранһайханай, худөө ажахын номуудые уншана. Жэшээлхэдэ, Ж. Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала», Х. Намсараевай «Үүрэй толон», Эм. Казакевичын хэдэн номуудые хамтаараа уншаа.

Бригадын трактористнууд аймагай ба республиканска газетэнүүдые булталаа захинхай. Агитаторнууд нүхэд Базаров, Семенова гэгшэд «Коммунизмын агуусхэ барилганууд» гэһэн циклһээ, мүн уласхоорондын байдал тухай һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһануудые» ходолоо гаргана. Мүн табан хоног бүри бригада дээрэнь суглаан боложо, ажал хүдэлмэридэ гараһан дутуу дунданууды дары усадхаха хэмжээнүүд абтана.

Нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

Хэжэнгын МТС-эй комбайнер Т. Павлов Дээдэ-Хэжэнгын сомоной «1-е Мая» колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэрэйнгөө нормые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Таряа хуряалгын эхилхэһээ хойшо самоходно комбайнаар үдэр бүри 12 гектар хуряахын орондо 18—20 гектар таряа халана. Һүүлэй үедэ нүхэр Павлов үдэр соогоо 20 гектарһаа бага бэшые хуряаха уялга абаад, мүнөө 21—22 гектар таряа һайн шанартайгаар хуряана. Тэрэ хадаа МТС соогоо түрүү комбайнернуудай нэгэн болоо.

Б. Доржиев.

Тэжээл бэлдэхэ хэмжээ абанагүй

Хориин аймагай Молотовой, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Путь Сталина», Хориин сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ ба «Родник» колхозууд адуу мал үсхэбэрилхэ гурэнэй түсэб тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Гадна, эдэ колхозууд тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө холо дүүргээгүй мүртөө үбһэ сабшалгаяа болюулжархёо. Тиимэһээ нилээд ехэ сабшалангынь сабшагдаагүй зандаа хагдаржа байна.

Г. Цыреторов.

ДОСААФ-эй зэргэнүүдтэ залуушуулые олоор элсүүлэе

Армида, авиацида ба флодто туһалха һайн дуранай обществонуудые ниилүүлэн нэгэ общество болгохо гэһэн СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолтой зохилдуулан, БМАССР-эй правительство республика доторхи тус обществонуудые ниилүүлхэ шиидхэбэри гаргаһан ба эмхидхэлэйнь хүдэлмэрие октябриин 20 болотор дүүргэхэ гэжэ хараалһан байна.

Армида, авиацида ба флодто туһалха һайн дуранай обществонуудые Бүхэсоюзна нэгэ общество болголго хадаа обществын гэшүүдэй жаяг заршам бэхижүүлгэдэ ба эмхидхэлэй, сэрэгэй һуралсалай, спортивна хүдэлмэрие һайжаруулгада зорюулагданхай.

Армида, авиацида ба флодто туһалха һайн дуранай Бүхэсоюзна обществын урда ехэнүүд ба харюусалгатай зорилгонууд табигдана.

Манай ороной оборонные бэхижүүлхэ зорилготой шэнээр эмхидхэгдэһэн һайндуранай общество болбол патриотическа общество мүн. Республикын аймагууд ба городуудай ДОСАРМ ба ДОСАВ-эй эхин организацинуудта байгша оной октябриин 20 хүрэтэр эдэ организацинуудые нэгэдүүлхэ суглаанууд болохо байна. Энэ харюусалгатай ажал-ябуулгада комсомольско организацинууд эршэмтэйгээр хабаадалсаха зэргэтэй. Һаяхан ВЛКСМ-эй обкомой бюро шэнэ обществын— ДОСААФ-эй үг зорилгые олонниитэдэ ойлгуулжа үгэхыень комсомольско организацинуудые уялгалһан байна. Энэ хүдэлмэрие саг болзор сооһь, эмхитэйгээр үнгэргэхэ шухала. Мүн ажахыдамнай тус организациин ямар ехэ туһатайень тодо һайнаар, олон янзын баримтанууд дээрэ тодорхойлон ойлгуулха хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, республика соомнай трактористнуудые, шофернуудые, мотоциклистнуудые бэлэдхэхэ хэдэн олон кружогууд хүдэлмэрилнэ. Тиин хүдэлмэришэд, албахаагша ажалһаа һаатангүйгөөр шоферой, мотоциклистын мэргэжэл оложо абаха аргатай. ПВЗ-дэ шофернуудые бэлэдхэхэ кружок һайнаар хүдэлмэрилнэ. Мүн Сэлэнгын механизаторнуудай һургуулиин дэргэдэ колхозникууд автомобиль шудална.

Комсомолец Поушнов ДОСАРМ-эй республиканска комитедэй автомотоклубта курса дүүргээд, мүнөө хилээмэнэй заводто шофероор хүдэлмэрилнэ. Комсомолка З. Павлова мотоциклетнэ, шоферой, парашютна ба буудалгын эрхим мэргэжэлтэй болонхой. Комсомолецууд Виктор Мальков, Ким Сергеев гэгшэдтэ мотоциклистын эрхэ олгогдоһон ба тэдэнэр республиканска мүрысөөндэ мотоциклетнэ урилдаагаар горьтойхон амжалтануудые туйлаһан байна.

Мүн авиамоделизм республикадамнай түргэнөөр хүгжэнэ.

ДОСААФ эмхидхэхын тула уридшалан бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулха: элидхэлнүүдые хэхэ, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһануудые» гаргаха, ДОСАРМ-эй эдэбхитэй гэшүүдтэй уулзалга үнгэргэхэ шухала. Тиихэдээ энэ организациин зэргэдэ залуушуулые олоор элсүүлхэ хэрэгтэй. Мүн МТС-үүдтэ, колхозуудта ба һургуулинуудта ДОСААФ-эй эхин организацинууд тогтсогдохо ёһотой.

Б. Санданов, ВЛКСМ-эй обкомой сэрэгэй-физкультурна таһагые даагша.

Энэ артель юундэ гээгдэнэб?

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудта ажалладаг хүнүүд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ ороод, эршэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Гэбэшье, Бичурын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин гэшүүд үйлэдбэриингөө түсэбые һара, квартал бүри дүүргэнэгүй.

Үхибүүдэй Бичурын байшангай коллективтэ костюмууд, матрацууд болон бусад зүйлнүүдые оёхо захил август соо абаһан аад, мүнөө хүрэтэр дүүргэнэгүй. Мүн ухибүүлэй Окино-Ключевскойн байшангай коллективэй захилые хэдэн һара соо дүүргэнгүй барижа байна. Гадна, хубсаһануудые тон муу шанартайгаар оёно, голодһо ехээр гаргана.

Иимэ байдалые дары усадхаха уялгатай байһан тус артелиин директор нүхэр Алсаев хэдэн һараар городто зайгуултажа ябана. Тиихэдэ, артелиин сабхиин цехын хүдэлмэришэд өөһэдтөө һамар суглуулжа, хонжоо наймаа хэхэ зорилготойгоор хүбшэ тайга руу олоороо гарашанхай. Мүнөө тус артельдэ ори ганса сабхишан, хэдыхэн оёдолшон үлэшөөд, һанаа амар һуужа байха юм.

Эдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, тус артелиин хүтэлбэрилэгшэд ойлгууламжын хүдэлмэриин үндэһөөр социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ ажалай жаяг заршам шангадхаха ябадалые тоодоггүй байна.

Н. Бускин.

ЯРУУНЫН БУЛГАН ТАЛАДА

Яруунын аймагай Булган тала гээшэ даа, уужам. Анханда энэ талада нютагай баяд ноёдуудһа мал бэлшэжэ ябадаг. Имагтал советскэ засагай үедэ уужам тэнюун ба баян тала ороной баялиг болоо. Мүнөө аймаг соогоо эгээн томо Молотовой нэрэмжэтэ колхозой тоолорогүй гүрган малнууд бэлшэнэ.

Туулаад оной эхеэр Эгэтын-Адаг ба Маарагтын үгытэй дунда шадалтай бурядуудай ажахынууд ТОЗ болон нэгэдэһэн. Теэд удангүй энэ ажахы шадал багатай байһание ойлгоод, худөө ажахын артель болон нэгэдэжэ нэгэдэһэн байгаа.

Эгэтын ба Маарагтын колхозникууд 20 жэлэй турша соо өөрынгөө артелие аймаг соогоо эрхим колхозуудай нэгэн, малаа шэнэ үндэһөөр үсхэбэрилдэг малажалай ажахы болгожо шадаа. Энэ колхозой колхозникууд 1949 оной «Колхозно ба совхозно ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тухай» партиин ба правительствын тогтоолые ехэ баяртайгаар угтаа. Энэ түсэб колхозой ниитын малые хүгжөөхын ба колхозникуудай ажана тэнииглэн байдал һайжаруулхын түлөө тэмсэлэй программа болоо. Колхозникуудай эсэшэгүйдөсото ажалай ба колхозой правлениин (түрүүлэгшэнь нүхэр Банзаров), партийна организациин (секретарынь нүхэр Б. Гончиков) шаламар хүтэлбэриин ашаар Молотовой нэрэмжэтэ колхозой ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые хугасаанһаа урид, энэ оной августын 1-дэ дүүргэһэн байна. Энэ түсэбые эбэртэ бодо малаар 110,4 процент, хони ямаагаар—105,2, гахайгаар—127 процент дүүргэгдэһэн байха юм. Гансахан энэ жэлэй турша соо эбэртэ бодо мал 200 толгойгоор, хони ямаад 1220 толгойгоор, гахай 69 толгойгоор олошоруулагдаһан байна.

1949 онһоо эхилжэ, эрхим зэргын хээлитүүлэгшэ малнуудые олоор хэрэглэдэг болоһоной, метизацилгые үргэнөөр ябуулжа эхилһэнэй ашаар колхозой адуу малай, илангаяа хонидой үүлтэр нилээд һайжарһан, ашаг шэмэнь дээшэлһэн ба колхозой олзо доход нэмэһэн байха юм. Тэрээнэй ашаар тус колхоз малажалай продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө жэл бүри болзорһоо урид тоосоно, тиигэжэ колхоздою нилээд ехэ мүнгэн доход оруулна. Жэшээнь, 1950 ондо малажалһаа 668 мянган түхэригэй олзо доход оруулагдаһан, тиихэдэ байгша оной түрүүшын хахад соо ниитын малажалай олзо доход 426 мянган түхэригтэ хүрэһэн байна. Ниитын малажалһаа ородог олзо доходой дээшэлһэн ябадал колхозникуудай ажалай түлбэридэ ба ажана тэнииглэн байдалда һайнаар нүлөөлнэ. Сагай уларил муутай үнгэрэгшэ жэлдэшье колхозникууд ажалта үдэр бүридөө 3 түхэриг мүнгэ, ехэ мяха, ороохо, зөөхэй болон бусад продуктнуудые хубааһан байна. Тиихэдэ энэ жэлэй түрүүшын хахад соо колхозникуудай ажалта үдэр бүридэ 2 түхэриг 30 мүнгэн авансаар үгтөө.

Колхозникууд үнэн сэхэ ажалайнгаа түлөө олзо доход ехээр абана. Жэшээнь, 1950 ондо колхозой адуушан Намсарай Ванчиковай бүлэ 2244 ажалта үдэр олоһон байгаа. Тэрээнэйнгээ түлөө 6732 түхэриг мүнгэ, 258 килограмм мяха, 36 килограмм зөөхэй, 1234 килограмм таряа абаа. Тиихэдэ хонишон Табхай Цыренжаповай бүлэ 2124 ажалта үдэр олоод, тэрээндээ 6372 түхэриг мүнгэ, 244 килограмм мяха, 34 килограмм зөөхэй, 12 центнер таряа абаһан байха юм. Малша-пастух Лыгден Банзаровай бүлэ мүн лэ ехэ мүнгэ ба продуктнуудые абаа. Олон ажалта үдэр оложо, тэрээндээ мүнгэ болон продуктнуудые элбэг ехээр абадаг колхозникууд эндэ нилээд олон.

Колхозно ниитын малажал амжалтатайгаар хүгжөөлгэ, тэрээнэй ашаг шэмые дээшэлүүлгэ хадаа үнэн сэхэ ба дүршэл ехэтэй хүдэлмэрилэгшэдые шэлэн оложо малажалда табиһанһаа нилээд дулдыдаха байһыень хараадаа эбажа, колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Банзарон ба партийна организациин секретарь нүхэр Гончиков гэгшэд малажалай кадрнуудые һургахын ба бэхижүүлхын түлөө ехэхэн ороллолго гаргана. Олонхи хонишод, һаалишад, адуушад ба малша-пастугууд малажал дээрэ эрбаад гаран жэлдэ хүдэлмэрилжэ байна. Һүнэй-товарна фермые даагшаар 1946 онһоо хойшо хүдэлмэрилжэ байһан Данзанима Цыренов малажал хүтэлбэрилхэ методые һайнаар шудалаа. Тэрэшэлэн һүнэй-товарна племенной фермые даагша Базаржап Гончиков, адуунай-товарна фермые даагша Базар Ямпилов, ангай фермые даагша Дондок Дугаров болон бусад колхозно ажахые хүтэлбэрилгөөр нилээд ехэ дүршэлтэй болонхой. Халтар хара үнэгэ үсхэбэрилхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ба ороллосотой һайнаар ажаллаһанай түлөө нүхэр Дугаров худөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидат болгогдонхой. Мүнөө энэ фермэ 44 үнэгэтэй юм. 1950 ондо тус фермэһээ 44 мянган түхэригэй олзо доход колхоздо оруулагдаа. Гахайн ба шубуунай фермэнүүдые даагшаар Цырендоржи Гатабон нилээд үнинэй хүдэлмэрилнэ. Нүхэр Гатабоной хүдэлмэреэ шадамараар эмхидхэһэнэй ашаар эдэ фермэнүүд мүнөө жэлдэ гахайнууд ба тахяануудайгаа тооe хоёр дахин олошоруулаа. Эдэ хоёр фермэһээ мүн лэ ехэ олзо доход колхоздо оруулагдана. Малажалай хүдэлмэрилэгшэдые саг үргэлжэ һэлгэхэ ябадалай болюулагдаһан, тэдэнэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин үдэр бүри ябуулагдадаг болоһон ба мэргэжэлэйнь дээшэлһэн ушар хадаа колхозно малажалые амжалтатайгаар хүгжөөхэ нэгэн шухала нүхэсэл боложо үгөө.

Колхозой хонин ажалай ашаг шэмэнь эрид дээшэлээ. Хонидые метизацилгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар тус колхоз нютагай үүлтэрэй хонидые һайн үүлтэрэй хонидоор һэлгэжэ шадаһан байна. Мүнөө бүхы хонидынь метизацилагдажа, дунда зэргээр хонин бүхэниинь 2,5 килограмм ноохо үгэдэг болонхой. Энэ жэлэй түрүүшын хахад соо гүрэндэ ноохо тушааһанай түлөө 105 мянган түхэригэй олзо доход оруулаа. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд хонидойнгоо үүлтэрые улам һайжаруулха зорилготой. Тэрээнэй тула мүнөө жэлдэ эрхим зэргын 15 хуса худалдан абахань.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз хонин ажалаа улам саашань хүгжөөхэ тон ехэ арга боломжотой. Булган талын үргэн ехэ бэлшээри, һайн шанартай ногоон, мүн һайн уһалуури гэхэ мэтэ халаа хонин ажалые үсхэбэрилгэдэ тон таарамжатай байха юм. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд хонин ажал хүгжөөхэ табан жэлэй түсэбэй ёһоор хонидойнгоо ашаг шэмые улам ехэ болгохын түлөө тэмсэхэ байна.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд эбэртэ бодо малайнгаа шанарые һайжаруулха тон зүб хүдэлмэри ябуулжа байна. 1949 ондо һүнэй-товарна племенной фермэ байгуулагдаа һэн. Мүнөө энэ фермэдэнь племенной ба һайжаруулагдаһан үүлтэрэй 47 үнеэн, 2 буха бии. Энэ фермые эмхидхэгшэ колхозой партийна организациин секретарь Базаржап Гончиков фермые мүнөөшье хүтэлбэрилһэн зандаа. Тиигэбэшье, үнеэдэй ашаг шэмын үшөөл бага байһан тула, тэрээние дээшэлүүлхын түлөө колхозой правлени ба малажалай хүдэлмэрилэгшэд нилээд ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоз малажалдахи хүндэ хүдэлмэринүүдые аймаг дотороо эгээн түрүүн механизацилжа эхилээ һэн. Үшөө 1950 ондо хониной ноохо хайшалха механическа аппарат худалдан абажа, толхоһон байгаа. Энэ жэлдэ тус аппарадаар 3 мянга гаран хониной ноохон хайшалагдаа. Мүнөө колхозойнгоо центрые гэрэлтүүлхын ба племенной фермэдэ үнеэ һаалгые, мүн тэжээл буйлуулгые механизацилхын тула түлишээр хүдэлгэгдэхэ электростанци барижа байна. Хүндэ хүдэлмэри механизацилга дээрэ эдэбхитэй ба дүршэлтэй колхозник, өөрөө һураһан механик Балдан Чимитов хүдэлмэрилнэ.

Малай тооe түргэнөөр олошоруулга хадаа типовой дулаан байрануудые олоор барихые эринэ. Энэ колхоз ниитынгээ малые юрын байрануудһаа типовой байрануудта оруулжа байна. Гансахан энэ жэлэй турша соо 300 үнеэнэй байха 3 байра, 80 тугалай 1 байра, 500 шубуунай 1 байра баригдаа, 11 хүнһөө бүридэһэн барилгын тусхай бригада колхозник Еши Очировай хүтэлбэри доро малай байрануудые, электростанциин байра, фермэ, нефтехранилищи болон бусад барилгануудые түргэнөөр бодхоожо байна. Ерэхэ жэлдэ малай байрануудые барихын тула мүнөө үбэлдөө 500 кубометр барилгын модон бэлэдхэгдэхэ юм.

Колхозно ниитын малажал амжалтатайгаар хүгжөөхэ хэрэгтэ нүхэр Гончиков түрүүтэй колхозой партийна эхин организаци малшадые эмхидхэн зоригжуулна. Партийна бюро болбол коммунистнуудаа колхозой үйлэдбэриин шиидхэхы шухала участогуудта табяа. 11 коммунистнууд малажал дээрэ, тэрэ тоодо 3-ниинь фермэнүүдые даагшадаар хүдэлмэрилнэ. Партийна организаци болбол малажал хүгжөөлгын эгээн шухала ба перспективнэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ. Жэшээнь, энэ жэлэй түрүүшын хахад соо хонидой ба эбэртэ бодо малай ашаг шэмые саашадань дээшэлүүлхэ тухай, малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха тухай, мүн бусад асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байна. Партийна организаци болбол коммунистнуудай хүдэлмэрие саг үргэлжэ хинан шалгажа, тэдэнэй тоосоонуудые ходо шагнажа байдаг.

Малажал хүгжөөлгөөр туйлаһан амжалтаараа тус колхозой правлени ба гэшүүд һанаагаа амарха ёһогүй. Юуб гэхэдэ, малажалай үшөөл олон асуудалнууд шиидхэгдээгүй байна бшуу. Колхоздо үнеэдэй ашаг шэмэ бага, шубуу үсхэбэрилгэдэ анхарал багаар хандуулагдана, тэрэнэй эсэстэ шубуу үсхэбэрилхэ түсэб дүүргэгдээгүй ба үндэгэнэй гараса бага байһаар. Тэрэшэлэн сабшалан ба бэлшээрие һайжаруулгада анхарал багаар хандуулагдана, тиин ургасань бага байна. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхозникууд эдэ бүхы дутагдалнуудаа өөрын үедэ усадхахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн тэмсэхэ зорилготой. Имагтал тиигээд байхадаа колхозно ниитынгээ ашаг шэмэтэ малажал амжалтатайгаар хүгжөөгөөбди гэжэ тэдэнэр хэлэхэ байна.

Д. Санжимитыпов, «Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

КИНО

Советскэ циркын амжалта

Республикымнай кинотеатрнуудта «Циркын аренэ дээрэ» гэжэ шэнэ фильм харуулагдажа эхилээ. Циркдэ зорюулагдаһан тус фильм онсо һонирхолтой ба гоё һайхан байна. Цирк хадаа манай арадай тон ехээр дурладаг искусство мүн.

Олондо танил болоһон Московско циркын аренэ. Горнонуудай абяан. Хамагай түрүүн Михаил Дмитриевич Анисимов 15 моридые аренэ дээрэ гаргана. Тэдэнь элдэб орёо номернуудые нэгэн доро хэнэд. Нүхэр Анисимов тэдэниие тон хилбарханаар, гараараа зангаад лэ командална. Ямар ехэ оролдолгын ашаар иимэ олон донской хатаршадые — моридые мэдэлдээ абаа гээшэб гээд һанахаар. Хүнэй хүсэ шадалай тон ехэ байһые, байгаалиин амитадыешье, амигүйшье юумые эрхэ мэдэлдээ хүнэй абажа шададагые энэ гэршэлнэ. Тэрэнэй амжалтые цирк харагшад альга ташалдан һайшаана.

Моридһоо байтагай элдэб томо ба жэжэ ан арьяатадые хүнүүд мэдэлдээ абажа, тэдэниие али олон юумэдэ һургана. Хаа хаанагүй алдаршаһан Дуровтанай бүлые абаад үзэе.

Владимир Григорьевич Дуров өөрынгөө поездоор мүльһэн далайн эрьеэр ябаад ерээ ха—аренэ дээрэ гаража ерэһэн поездын вагонууд сооһоо пингвин шубууд буунад. Тэдэнэр тон томоотойнууд, «айлшад» байһанаа һайтар мэдэнэ хэбэртэй. Нэгэ вагоной тормоз дээрэ биледгүй «пассажир» ябаба. Тэрэнь... шандаган: биледгүй аад, ходо хоргодожо, айжа ябаһан шандаган одоол зоной «наадан» болоно...

Мантан томо заан гаража ерэнэ. Энэ адар бэетэй, дураа гутабал туйлай ууртай амитаниие Юрий Дуров акробат болгожо шадаа юм. Стул дээрэ гараад, ганса хүл дээрээ заанай зогсоходонь, хүгжэм доро наадахадань һонирхонгүй, хүнэй хүсэнэй түлөө омогорхонгүй байхын аргагүй!

Советскэ золтой, сүлөөтэй эхэнэрнүүд ан арьятаниие һургана. Ирина Николаевна Бугримова нилээд ехэ амжалтануудые энэ талаар хамагай түрүүн туйлаа. Арсаланууд дээгүүр тэрэнэй хүльбэрэн, һолжорон ябахые фильм харуулна. Эдэ амиды арсалануудаар хэһэн «ковер» уданшьегүй задаржа элдэб номернуудые удаа удаа хэнэ.

Арсалан хадаа дошхон, уууртай, хүсэтэй арьяатан гэжэ мэдэнэбди. Теэд, хүнэй мэдэлдэ тэдэнэр яагаад абтанаб гэһэн асуудалда тус фильм харюусана.

Хэдэн хүнүүд аренэ дээрэ гүйлдэн гарана. Тэдэнэр эрхим дээдэ мэргэжэлтэй гимнастнууд юм. Түхэреэн турнигта тэдэнэи нэгэн доро урбалдаха, эрьелдэхэдэнь, ямар нэгэн уян механизм хүдэлжэ байнаб гэхээр. Жонглёрнуудай, антиподуудай ба бусадай номернууд мүн лэ хүсэ шадалай, шуран солбоной, ухаан бодолой хүсөөр хүнэй юу хэжэ шадаха байһаниие батална.

Агаарта хэдэг гимнастика цирковой искусствода онсо һуури эзэлнэ. Хүнүүдэй дүүлин ябахань, юумэһээ амаараа шагтагалдаад, эршэтэй түргөөр хиидэжэ ябахадань, «гигант-семафор» дээгүүр басагадай велосипедээр ябахадань хүн бүхэнэй сэдьхэл баясана. Гимнастнууд барандаа залуушуул. Иимэ залуушуулай манай саг үедэ ургажа байһанда хэн баярлахагүй гээшэб!

Тус фильм соо национальна республикануудай түлөөлэгшэдые харанабди. Туркменскэ ССР-эй Собко гэжэ нютагай хэдэн хүн өөһэдынгөө агтануудые унаад, Московско циркын аренэ дээрэ гарана. Туркменэй джигидүүд (тэдэнэй дунда нэгэ басаган бии) сүлөөтэ арадай бэлиг шадабариие гэршэлнэ. Мориной түргэн гүйдэл соо тэдэнэй эрьеэлдэхэ, урбалдахадань хүнүүд альгаа ташана.

Аренэ дээрэ Дагестанай хүбүүд гарана. Тэдэнэр аргамжа дамжадаг шадабаритайнууд. Аргамжа дээрэһээ өөдөө һүрөөд, хиидэ урбалдаад, дахин аргамжа дээрэ буулгаар тэдэнэй номернууд дүүрэнэ. Тэдэнэй саашадаа бүри ехэ амжалтануудые туйлахань лабтай.

Манай орон соо цирковой искусство ёһотой арадай искусство болоо. Мүнөөдэрэй колхозник, мүнөөдэрэй токарь гү, али шахтёр үглөөдэр циркдэ хүсэеэ, элүүр энхэеэ, түргэн солбоноо харуулхал.

Д. Гунзынов.

Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлнэ

Улан-Удэ станциин вагонно депогойхид Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа, вагон заһабарилгаар жэлэйнгээ түсэб 102 процент дүүргэхэ, хуушан деталь заһабарилгаар 30 мянган түхэриг алмаха уялга абаа һэн. Теэд энэ абаһан уялгаяа депогойхид амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Нүхэд Авдеев, Шиверский гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабарита түсэбые хододоо 300 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүн токарь Рябцев, утильщик Медведев, вагонщик Остапов, кузнец Авдеев гэгшэд түсэбөө 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Депо соогоо мастер Циркуновой хүтэлбэрилдэг цех түрүүлжэ ябана.

Р. Цыбиков.

Механизмын хүсые ашаглан...

Мысовая станциин 11-дэхи дистанциин дүрбэдэхи околоткын замшад нэгэ үдэр соо 700 метр газарта түмэр харгы заһабарилха гэһэн харюусалгатай даалгабари абаа һэн. Тус околоткын мастер нүхэр Гончаровой, дистанциин начальник нүхэр Ростюк гэгшэдэй шадамар хүтэлбэреэр ажаллаһан эндэхи хүдэлмэришэд «Балластер» гэжэ механизмын хүсые дүүрэнээр ашаглан, тэрэ даалгабаряа миил 2 час соо дүүргэһэн байна. **Н. Святогор.**

АРАДУУДАЙ ХООРОНДЫН ХАНИ БАРИСААН БА ЭБ НАЙРАМДАЛ ТУХАЙ ЭРХИМ ДУУ ЗОХЁОХО УЛАСХООРОНДЫН КОНКУРСЫН ДҮНГҮҮД

БУХАРЕСТ, сентябриин 28. (ТАСС). «Арадуудай хоорондохи хани барисаан ба эб найрамдал дуулая» гэһэн темээр эрхим дуу зохёохо уласхоорондын конкурсын жюриин түгэсхэлэй заседани үсэгэлдэр Румынска Арадай Республикын композиторнуудай союзда болобо.

Румыниин. Чехословакиин, Польшын, Хитадай, СССР-эй, Болгариин, Венгриин, Германска Демократическа Республикын ба Албаниин композиторнуудай 24 зохёолнууд конкурс дээрэ табигдаа.

«Эб найрамдал хамгаалха» гэһэн дуунай (үгэнь И. Френкелиин) түлөө советскэ композитор В. Беловто, «Хани барисаанай дуунай» түлөө (үгэнь Ион Серебрянугай) румынска композитор Р. Паладида, «Эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэдэй дуунай» түлөө (үгэнь Харитоновой) советскэ композитор В. Мураделидэ нэгэдэхи шангууд олгогдобо.

Композиторнууд Гюнтер Кохандa ба Андре Азривельдэ (Германска Демократическа Республика), В. Захаровта (СССР), Ион Кирескуда (Румыни) хоёрдохи шангууд олгогдоо.

Советскэ ниитын организацинуудай делегаци Пекин ерээ

ПЕКИН, сентябриин 29. (ТАСС). Хитадай Арадай Республикын тогтоһоор хоёр жэлэй ойтой дашарамдуулан болохо һайндэртэ хабаадахын тулада советскэ ниитын организацинуудай делегаци Пекин ерээ.

Хитадай олониитын түлөөлэгшэд, тэдэнэй дунда—эб найрамдал хамгаалха ба американска агрессидэ эсэргүү тэмсэхэ Хитадай арадай комитедэй түрүүлэгшэ Го Мо-жо, профсоюзуудай Бүхэхитадай федерациин түрүүлэгшын орлогшо Лю Нин-и, залуушуулай шэнэ-демократическа союзай ЦК-гэй генеральна секретарь Фын Вэнь-пин ба бусад хүнүүд аэродром дээрэ делегациие халуунаар угтан абаа. СССР-һээ Хитадай Арадай Республикада байгаа посол Н. Б. Рощин делегациие тэрэшэлэн угталсаа.

Венгерскэ Арадай армиин һайндэр

БУДАПЕШТ, сентябриин 29. (ТАСС). Мүнөөдэр венгерскэ арад Венгерскэ Арадай армиин үдэрые үргэнөөр тэмдэглэбэ. Һайндэртэ зорюулагдаһан суглаанууд сэрэгэй частьнуудта ба предприятинууд дээрэ болобо.

Наһа бараһан советскэ сүлөөлэгшэд-сэрэгүүдтэ зорюулагдан Будапештдэхи. Сүлөөгэй талмай дээрэ табигдаһан памятнигта үглөөгүүр веногуудые табиба. Венгерскэ Арадай армиин үмэнэһөө Венгриин оборонын министр Михаль Фаркаш түрүүлэн венок табиба.

Венгерскэ Арадай армиин үдэртэ зорюулагдаһан выставкэ будапештскэ картинна галлерэй соо нээгдэбэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, сентябриин 29. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановска сэрэгүүдэй шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөөд, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командованиин мүнөөдэр дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Үсэгэлдэр фронтын центральна участок дээрэ Арадай армиин частьнууд дайсанай хүсэтэ 6 добтолгые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёо. Эдэ байлдаануудта дайсанай 10 гаран танк сохигдоо, 5 самолёт унагаагдаа.

Фронтын зүүн участок дээрэ Арадай армиин частьнууд Янгуһаа хойгуур дайсанай хүсэтэ добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохижо, шэрүүн шанга байлдаануудые хэжэ байна.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 5 самолёт унагаагаа, тэдэ самолёдууд Вонсанай, Сарвониин, Сонниимай, Аньакын амгалан һуурин газарнуудые зэрлиг муухайгаар бомбодолгодо хабаадаа.

ПХЕНЬЯН, сентябриин 30. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ дайсанай шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохижо үргэлжэлөөд, тэрэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Сентябриин 29-дэ центральна фронт дээрэ Арадай армиин хамгаалалтын лини сүмэлэн гарахые һэдэжэ, Йоньчхониин районд американска 1-дэхи мотомеханизированнэ дивизиин хэһэн шанга добтолгонуудые Арадай армиин частьнууд амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёо. Зүүн фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд самолёдуудай, танкнуудай ба артиллериин дэмжэлгээр Янгуһаа хойгуур лисынмановска 7-дохи ба 8-дахи дивизинүүдэй частьнуудай хэһэн хүсэтэ 5 добтолгые гэдэргэнь сохёо. Дайсан ехэ гээлтэ хоролтодо оробо.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад дайсанай 4 самолёт унагааба, тэдэ самолёдууд Кореяын хойто талын амгалан һуурин газарнуудые зэрлиг муухайгаар бомбодолсоһон байна.

Баруун Германиин залуушуулай организацинуудта немецкэ сүлөөтэ залуушуулай союзай хандалга

БЕРЛИН, сентябриин 28. (ТАСС). АДН агентствын дамжуулһанай ёһоор, немецкэ сүлөөтэ залуушуулай Союзай (ССНМ) Центральна Совет өөрынгөө 3 миллион гаран гэшүүдэй үмэнэһөө Баруун Германиин залуушуулай томо томо организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ бэшэгүүдые эльгээжэ хандаһан ба немецкэ залуушуулда тон шухала хэрэгтэй асуудалнуудые бүхы Германиин залуушуулай түлөөлэгшэдэй хамтын заседани дээрэ зүбшэн хэлсэхыень, мүн ниитэ германска зүблөө дары зарлахын түлөө, бүхы Германида сүлөөтэ һунгалтануудые хэхын түлөө немецкэ сүлөөтэ залуушуулай Союзтай хамтадаа тэмсэхыень уряалһан байна. Эдэ бэшэгүүд Дюссельдорфдохи профсоюзна залуушуулай нэгэдэлэй хүтэлбэридэ, Ганновертэхи «Соколнууд» гэжэ организациин Центральна управлениидэ, Альтенбургдахи немецкэ католическа залуушуулай Союзай хүтэлбэридэ, Штутгартдахи Германиин евангелическэ сүмын залуушуулай палатада ба Нюрнбергдэхи «Байгаалиин ханинар» гэжэ залуушуулай туристска нэгэдэлэй хүтэлбэридэ эльгээгдэһэн байна.

Эб найрамдалай гүрэнэй хоёрдохи урьһаламжа Венгридэ гаргагдаа

БУДАПЕШТ, сентябриин 28. (ТАСС). Венгерскэ Арадай Республикын министрнүүдэй Совет венгерскэ ажалшан арадта хандаһан уряа толилоо, тэрээн соогоо эб найрамдалай хоёрдохи урьһаламжын гаргагдаһан тухай мэдээсэнэ. Урьһаламжа хадаа 10 жэлэй болзороор, 1 миллиард форинт хэмжээгээр гаргагдаба.

Баруун Германиие ремилитаризацилгада эсэргүүсэнэ

БЕРЛИН, сентябриин 28. (ТАСС). Лейпцигскэ радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, ремилитаризацилгада эсэргүү ба 1951 ондо эбэй договор баталуулхын түлөө Баруун Германида болоһон арадай асуултын үедэ 7.594 хүнһөө 7.107 хүниинь ремилитаризацилгада эсэргүү голосовалаа. 246 хүн һаналаа бариба.

Англиин гражданска оборонын отрядуудта орохо һайндуратан олдоногүй

ЛОНДОН, сентябриин 28. (ТАСС). «Манчестер Гардиан» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, лондонско засагаархид Лондоной гражданска оборонын отрядуудта алба хэхэ 50 мянга шахуу һайндуратаниие шэлэн абаха гэжэ гурбан жэлэй турша дотор оролдобо. Гэбэшье, энэ үе соо лондонско графствын совет хадаа гражданска оборонын отрядуудта оройдоо 8 мянган һайндуратаниие хабаадуулжа шадаһан байна.

Спорт

Футболоор блиц-турнир болобо

Сентябриин 30-да «Дин... стадион дээрэ, зунай футбо... сезониие хаалгада зорюулэ... һан блиц-турнир болобо. Тус т... нирта ПВЗ-гэй «Локомо... «Динамо», «Байкал», «Пищев... ба бусад хамта 10 команда хаб... далсаа.

Блиц-турнирай нээгдэхын ... тээ урилдаагаар футболистны... эстафетэ болоо. Тэрээндэ ПВЗ-... «Локомотивай» 1-дэхи ком... түрүү һуури эзэлһэн байна.

Турнирта «Пищевик» ба т... спортын «Локомотивай» кома... нууд түрүүлэн дуудагдаба. ... хоёр командын уулзалга пищ... гэйхидэй илалтаар — 1:0 тоо... гоор дүүрээ. Удаань «Крас... звезда», «Амур» хоёрой кома... нууд гараа. Энээндэ амура... илаа. Энээнэй һүүлээр «Спарт... ба ПВЗ-гэй «Локомотивай» 2-... командануд наадажа, спарта... хид 1:0 тоотойгоор шүүбэ. Дү... дэхи наадалгада РСФСР-эй т... һууриин түлөө мүрысөөндэ хаб... дагша «Динамын» команда «К... ное знамиин» командатай уул... Динамынхид 4:0 тоотойгоор ... дүүлээ илаба. Табадахи наада... да байкалайхид «Амурай» ком... датай наадажа, тэрэниие шү... Зургаадахи наадалгада ПВЗ... «Локомотивай» 1-дэхи ком... спартагайхидтай уулзажа, ила... туйлаа. Долоодохи наадал... «Динамо», «Байкал» хоёрой ... манда уулзаад, тэнсэһэн ба... Гэбэшье, эстафетэдэ эрхим са... руулһан динамынхид илаһ... тоологдобо.

Финальна наадалгада РСФ... эй түрүү һууриин түлөө мүры... дэ хабаадагшад — ПВЗ-гэй «Ло... комотивай» 1-дэхи ба «Дина... командануд наадаад тэнсэ... Тиигээд, эстафетэ дээрэ бу... байһан туладаа паровозо-ваго... заводойхид илаһанда тоологдо...

Блиц-турнирай һүүлээр ... культура ба спортын горо... комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр ... цман ПВЗ-гэй «Локомотивай» ... дэхи командада дамжуулгын ... бок ба хабаадагшадтань грам... нуудые барюулба. Хоёрдохи һ... ри эзэлһэн «Динамо» ком... грамотаар шагнагдаба.

БМАССР-эй түрүү һуу... эзэлэлгын мүрысөөн... болохонь

БМАССР-эй Министрнүүдэй ... бедэй дэргэдэ физкультура ба с... тын хэрэгүүдые эрхилхэ ком... хүнгэн атлетикээр респуб... түрүү һуури эзэлхын түлөө м... сөө октябриин 3-һаа 5 хүрэтэр ... гэргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Энэ мүрысөөндэ «Искра», ... дик», «Спартак», «Динамо», «Н... ка», «Ажалай резервнүүд» ... спортивна общественнуудай ко... дануд, мүн Городок ба Баб... городуудай суглуулагдамал ко... дануд уригдаһан байна.

Мүрысөөнэй программада ... 400, 800, 5000 метрын дист... нуудта урилдаан, утые ба үн... харайлга, диск, копьё шэд... ядро түлхилгэ, 4×100 метрын ... фетнэ урилдаан, 5 ба 3 янзын ... тивна наадануд оролсоно.

ХРОНИКО

Бурят-Монголой АССР-эй ... ховно Соведэй Президиум ... Борис Федорович Зонн... БМАССР-эй Министрнүүдэй С... дэй Түрүүлэгшын орлогшоор ... милбо.

Харюусалгата реда...
Б. А. ОЧИРО...

ХИТАД АРАД ШЭНЭ БАЙДАЛ ЗОХЁОН БАЙГУУЛНА

★

«Арадай Хитад» гэжэ журналай хуудаһануудһаа.

★ ★

Өөрынгөө Эхэ ороной экономическа болон оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ, национальна промышленность ба хүдөө ажахыгаа түргэнөөр хүгжөөхэ ябадалда зорюулан хитад арадай бэелүүлжэ байгаа героическа хүсэлэлгэнүүд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ асари ехэ оруулалта болоно. Гадаадын интервентнүүдые ба Чан Кай-шиин бүлэг дээрмэшэдые намналга хадаа арад ниитын үүсхэлээ гаргаха үргэн ехэ арга боломжо нээжэ үгөө. Хитадай коммунистическэ партиин ба тэрэнэй вождь Мао Цзе-дунай хүтэлбэреэр Хитадай арадууд шэнэ ажабайдал зохёон байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байна.

«Ажалай мүрысөөн бүхы промышленностьда дэлгэрээ» гэһэн Лю Синь-хуагэй статья ниитэнациональна үйлэдбэриин патриотическа мүрысөөнэй амжалтануудые харуулна. Мукдендэхи машина бүтээлгын заводой суута токарь, Ажалай Герой Чжао Го-юын үүсхэлээр үнгэрэгшэ жэлэй октябрьда эхилэгдэһэн патриотическа мүрысөөн элдэб мэргэжэлэй хүдэлмэришэдөөр дэмжэгдээ. Американска империализмда эсэргүүсэн тэмсэгты, Кореядэ туһалагты гэжэ хүдэлмэришэдые уряалһан Бүхэхитадай профсоюзуудай федерациин Хандалгада харюу болгон түмэрзамшад, докёрнууд, нүүрһэ малтагшад. текстильнэ хүдэлмэришэд — Хитадай бүхы хүдэлмэришэд мүрысөөндэ ороод, продукци бүтээн гаргалгаяа ехэдхэхэ ба шанарыень бүри һайжаруулхабди гэжэ үгэеэ үгэһэн байха юм.

«Арадай революциин илаһанай һүүлээр, — гэжэ Лю Синь-хуа бэшэнэ,—Хитадай хүдэлмэришэдэй ажалай эдэбхи хэшээл ехээр ургаа, мүнөө арадтаа, тайлбарилан хэлэбэл өөһэдтөө хүдэлмэрилнэбди гэжэ тэдэнэр бүрин мэдэрнэ».

Тэндэнь Шу Чен-фа гэгшын ажалай габьяа тухайда хэлэгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлэй ноябрьда, Аньдунь городые дайсанай самолёдуудай бомбодохо үеэр, Шу Чен-фа заһабарилгын бригадануудые байгуулаад, һандарһан электрическэ шэжэмүүдые үдэр һүнигүй һэргээн заһабарилжа, городоо электричествээр хангалгада шухала олон янзын хүдэлмэри хэһэн байгаа.

Үйлэдбэриин мүрысөөнэй али зэргэ үргэнөөр дэлгэрһые Лю Синь-хуагай статья соо харуулагданхай. Ажал эмхидхэхэ ба техникэ ашаглаха хэрэгтэ гайхамшаг үрэнүүдые туйлаһан түрүү токарь Ма Хэн-чанай бригада 1951 оной январиин 17-до Хитадай бүхы хүдэлмэришэдые мүрысөөндэ уриһан юм. Тус уряаень апрелиин 5 хүрэтэр ороной фабриканууд, заводууд ба копинуудтахи 5.522 бригаданууд дэмжэн абаад байгаа.

Шэнэ Хитадай предприятинууд дээрэ советскэ техникэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болонхой. Хитадай хүдэлмэришэд шэнэ техникэ шудалхатаяа хамта, советскэ стахановецуудай ажалай гайхамшаг дүй дуршэлые халган абана. Инженер Федор Ковалёвой метод, металл түргэнөөр отололго Хитадай фабриканууд ба заводуудта үргэнөөр хэрэглэгдэнэ.

Советскэ Союз ·Хитад хоёрой хоорондын политическэ, экономическа ба культурна хани барисаата холбооной хүгжэлтэ хитад арадай экономикын бэхижэхэ ябадалда тон ехээр нүлөөлнэ. «Шэнэ Синьцзян» гэжэ журналда толилогдоһон Чэнь Линэй статья соо энээн тухай тодорхойгоор хэлэгдэнэ.

«Синьцзян хадаа экспорт хэһэн товарнуудайнгаа орондо, хүдөө ажахын элдэб зэбсэгүүд, эд бүд, промышленна түхеэрэлгэнүүд, медицинскэ ба эмэй зүйлнүүд, хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдые — провинциин промышленность ба хүдөө ажахын саашадаа хүгжэлгэдэ шухала товарнуудые СССР-һээ абаа. Хүн зоной медицинскэ ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь советскэ мэргэжэлтэд Синьцзянда ехэ туһа хүргэнэ. 1950 оной январь һараһаа декабрь хүрэтэр 340.000 үлүүтэй хүнүүд амбулаторно медицинскэ туһаламжа абаһан байна» гэжэ Чэнь Лин бэшэнэ.

Хитадай коммунистическэ партиин үүсхэлээр бэелүүлэгдэжэ байгаа газарай реформо хадаа арадай диктатурын ёһо журамые бэхижүүлгэдэ арадуудай ажана тэниглэн байдалые дээшэлүүлгэдэ туйлай ехэ удхашанартай. Тус реформо хэхэ үедэ помещигүүдһээ газарыень абаад, газаргүй ба бага газартай таряашадта түлөөһэгүйгөөр үгтэнэ. Үе наһаараа помещигүүдэй газар дээрэ барлаг боложо ябаһан Хитадай олон миллион үгытэйшүүл мүнөө газартай болонхой, боложо байна.

Хитадай Арадай Республикын амжалтануудые харуулһан тоонууд ба баримтанууд «Хитад мүнөөдэр» гэжэ бүлэг соо үгтэнхэй. Бүхы орон доторхи шэниисэ таридаг талмайнь үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ 22,5 процентээр ехэ болоо. Хлопок таридаг талмай үргэдхэгдөө. Плотинануудые бэхижүүлхэ ба заһабарилха, һабыень гүнзэгырүүлхэ ехэ хүдэлмэри Хитадай мүрэнүүд дээрэ хэгдэжэ байна. Хитадай Баруун-Хойто ба Баруун-Урдахи гандадаг районуудта хабартаа уһалалгын каналнууд баригдаа.

Хитадай миллион 250 мянган хүдэлмэришэд үзэг бэшэг шудалха курсануудта һурана, 100 мянга шахуу хүдэлмэришэд ажалһаа һамшангүйгөөр техническэ мэргэжэл шудална.

Журналда толилогдоһон информационно материалнуудһаа харахада, ондоо оронуудтай Хитадай хэһэн экономическа ба политическэ барисаануудынь бэхижэжэ байна. Гадаада сай худалдалгань 1950 ондо 1949 оной хэмжээнһээ 100 процент дээшэлээ. Худалдан абагшадынь гол түлэбтөө Советскэ Союз ба арадай демократиин оронууд байна. Хитад Инди хоёр худалдаа наймаанай хэлсээ гурбадахяа баталаа. Энэ хэлсээнэй ёһоор, Индидэ түрүүнэй эльгээһэн 100 мянган тонноһоо гадна, үшөө 450 мянган тонно рис үгтэхэ болонхой.

Кореядэ үзүүлэгдэжэ байгаа туһаламжа тухай материалнууд тус журналда толилогдоо. Корейскэ зугадагшадта зорюулан 118 миллиард юань суглуулагдаа. Бүгэдэниитын эб найрамдал хамгаалха ба американска агрессидэ эсэргүүсэн тэмсэхэ арадай комитет хадаа корейскэ патриодуудта үгэхэ 1.264.000 бэлэгүүдые суглуулба.

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада Хитадай 343.808.541 хүн гараа табяад байна.

Энэ журналда толилогдоһон бүхы материалнууд хадаа дайн байлдаае зайсуулжа шадагдаха, арадуудай хоорондын эб сахиха гэһэн гүнзэгы этигэл найдабаряар нэбтэрэнхэй.

В. Акшинский.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—03694. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж